

Straż Polska

Dziennik polityczny i społeczny.

Redakcja i administracja ul. Przejazd № 8, skrzynka pocztowa 132. Telefon № 32.

CENY I NUMERARY:

W Łodzi z odnośnieniem do domu miesięcznie mk. 5.50
Z przesyłką pocztową „ 6.40

Cena pojedynczego numeru 25 fenigów.

Administracja otwarta od godz. 7 rano do 7 wieczór, w niedziele i święta od 7 do 10 rano. Redakcja czynna od godz. 8 do 10 wiecz. codziennie.

Redaktor przyjmuje od 6 do 7.

OGŁOSZENIA: Nadane przed tekstem mk. 3.—
i w tekście nad telegramami—mk. 4.—. Reklamy po tekście (4 szp.) — mk. 2.25 Nekrologja (4 s. pat.) mk. 1.50. Zwyczajne ogłoszenia (6 szp.) — 1.—. Drobne ogłoszenia 15fen. za wyraz. Każde ogłoszenie na mniej mk. 1.50. Ogłoszenia zamiejscowe 10 proc. drożej.

Z Warszawy i z biur ogłoszeniowych warszawskich ogłoszenia dla „Straży Polskiej” przyjmuje wyłącznie Centralne biuro ogłoszeniowe Związku prasy prowincjonalnej — Zgoda № 1 w Warszawie.

Teatr Polski

Dzielnia 18,
poddyrekt: Fr. Rychnowski-go.

Środa, 22 października r. b.

„**POPYCHADŁO**”

Sztuka w 5 akt. J. Szukiewiczza.

W czwartek, dnia 23 października

Miss Hobbs

Komedja w 4 akt. K. Jerome'a.

Piątek, dn. 24 października Występ L. Dunin

Z ŁÓDZIEJ

(Premjera!)

Sztuka w 8 aktach H. Bernstein.

Imperjum Lenina i Trockiego w gruzach.

Powstanie w Moskwie.

Gniew ludu rosyjskiego przeciw tyranji bolszewickiej.

Łódź w przededniu katastrofy aprowizacyjnej.

Restauracja i Kawiarnia
przy Teatrze Polskim i sali Koncertowej

Dzielnia 18.

Najpiękniejszy lokal po odnowieniu jest prowadzony pod kierunkiem S. Palejow-kiego. Wydaje ojadę od 1-ej do 4-ej kolacje a za karte ceny bardzo przystępne znaie najlepsze piwo litiz-nskie. Przyjmuję zamówienia. Rendez-vous najlepszej publiczności. Codziennie koncert. Polecam się.
Zarząd.

Restauracja i Kawiarnia
Dzielnia 18

Przy Teatrze
Polskim,
Dzielnia 18.

Na drodze do większości.

Mówi się wiele pisze jeszcze więcej o większości sejmowej. Sprawa jednak poniekąd poczyna wylaniać się z mgławy, w jakiej pozostawała dotychczas.

Zmiany te są spowodowane przede-wszystkiem przeobrażeniami w łonie stronnictw samych. Dokonała się fuzja wśród stronnictw ludowych. Nastąpiło zorganizowanie grup konserwatywnych.

Praca nad zjednoczeniem ludowców trwała, jak mi jeden z przywódców tugutowców informował, od początku zebrania się Sejmu.

Ze tak późno do niej doszło, winę ponosi poseł Witos. Chodziło mu głównie o jego własną grupę. O wciągnięcie do niej jaknajwiększej ilości członków. Zwłaszcza z innych dzielnic, aby Piastow-icz ztracili charakter dzielnicowy. Istotnie udało się mu o tyle, iż do jego grupy wstąpił potem secesjonista ze Zjednoczenia Ludowego z Ostachowskim na czele, przybyło nieco włościan, wybranych na kresach wschodnich, jednakże nie udało się mu rozbić tugutowców, ani też pozyskać pod swoje wyłącznie wpływy włościan ze Związku Ludowo-Narodowego.

Informacje powyższe tugutowca należałoby uzupełnić jednym szczegółem. Piastowcy za każdą cenę chcieli ująć w swe ręce rządy w całym kraju. Kilkakrotnie pertraktacje w sprawie utworzenia większości na początku Sejmu podejmowane przez Związek L. N. rozbiły się zawsze o nadmierne apetyty ludowców na teki ministerjalne. W tych wybujałych aspiracjach leżała główna przyczyna naszych sejmowych niedomagań.

Kiedy nastąpiła obecna konsolidacja piastowców z tugutowcami, obu grupom

chodziło o uzyskanie supremacji, jednej nad drugą. Jeszcze kiedy przed wakacjami tworzono związek posłów ludowych. Witos nie został tam wybrany większością głosów, dopiero w ponownym głosowaniu powierzono mu przewodnictwo klubu. Tym aktem tugutowcy chcieli dać wyraz tym zastrzeżeniom, jakie posiadają przeciwko liderowi ludowców małopolskich. Obecny jego wybór za prezesem zjednoczonego klubu, dokonany większością 21 głosów, daje również pole do mniemania, iż jednakże nie wszyscy tugutowcy pójdą dobrowolnie pod bezwzględna komendę piastowców. Lubo w zarządzie klubu zdecydowaną większość stanowią piastowcy, jednakże w prezydium klubu dwa mandaty wiceprezesa i sekretarza posiadają tugutowcy.

Bardziej stanowcze wypowiedzenie się klubu przeciw strajkowi rolnemu, co oznacza przewagę wpływów umiarkowanych nad demagogicznymi, które u tugutowców górowały, wywołuje już teraz oznaki niezadowolonia w ich własnym obozie. Próba solidarności podczas głosowania nad wnioskiem strajkowym Związku Ludowo-Narodowego nie wypadła dla ludowców korzystnie. Wielu tugutowców radykałów głosowało contra. Kapitałne było wypowiedzenie się jednego z malkontentów „rolnika literata” Smoły, który na zapytanie, dlaczego tak głosował odpowiedział:

— To pan widział, jak głosowałem! A ja myślałem, że tego nikt nie zauważył! Owsóż ten Smoła wraz z kilku innymi, jak redaktorka „Wyzwolenia”, organu tugutowców panna Irena Kosnowska, Bagiński wraz z osławionym Miłgujem Malinowskim, należą do grupy niezadowolonych. Prędzej czy później nastanie czas, kiedy będą musieli ustąpić z klubu, pociągając innych.

Pociągną prawdopodobnie ku lewicy ludowcowej czyli grupie Stapińskie-

go. Nie wyjaśnione jest dotąd, jak się stało, że Stapiński, który pierwotnie skłaniał się do porozumienia z innymi odcieniami ludowców, nagle potem znikł, a klub jego uczynił frondę. Dokąd on zmierzają nie wiadomo, ciągła propaganda jednak rad chłopskich w jego organie krakowskim „Przyjacielu Ludu” zdaje się świadczyć, iż właściciel Klimkówki i wielu terenów naftowych na Podkarpaciu marzy o laurach komisarza włościańskiego w Polsce sowieckiej.

Tymczasem po półrocznych przygotowaniach dokonano unifikacji stronnictw konserwatywnych z całej Polski. Po wyborach sejmowych na sfery konserwatywne padł popłoch i dopiero w miarę postępu czasu zaczynała wśród nich krzewić się myśl o potrzebie organizacji. Na front wysunęto konserwatystów galicyjskich, ale nie tak silnie zaangażowanych politycznie, jak Bobrzyński lub Jaworski z z enkaenu, chowanych na stosowniejszą chwilę.

Jednocześnie klub pracy konstytucyj-

nej, w którym gros stanowią posłowie galicyjscy i właśnie konserwatyści, dał swemu przewodniczącemu prezydentowi Krakowa Fedarowiczowi dyrektywę, aby ewentualnie nie uchylał się od rokowań w sprawie większości. Oznaczałoby to, iż w razie sprzyjających okoliczności konserwatyści krakowscy byłiby skłonni wejść do większości z ludowcami. Idea Bilinskiego wtedy świeciłaby tryumf. Oj dawną mówiono o tych cichych porozumieniach ludowcy daliby głęsy a konserwatyści mózgi.

A e i taka koncepcja bez współudziału Zjednoczenia Ludowego z pos. Skulskim na czele, i bez N. Z. R. nie dałaby upragnionej większości głosów sejmowych. Dopiero razem z tymi dwoma klubami mogłaby być wytworzona zdecydowana większość. O to teraz zaczynają lud wcy zabiegać. Czy ze skutkiem to okaże przyszłość niedaleka. Jedno jest mimo wszystko pewne, że przegrupowania stronnictw w Sejmie jeszcze się nie ukończyły. Poszukiwaniem większej znuwała kluby do zmiany wewnętrznej konfiguracji.

Z SEJMU.

Warszawa, 21 października, (PAT).—
Początek o godz. 4 m. 30.

Po odczytaniu interpelacji marszałek zarządził wybór wicemarszałka izby w miejsce p. Nowickiego, który złożył mandat poselski. Na propozycję marszałka wybrano wicemarszałkiem przez akklamację posła ks. Antoniego Stychla, sekretarzem również przez akklamację p. Staniszkisa, powiększając w ten sposób liczbę sekretarzy izby z 8 na 9-u. Po dokonaniu tych wyborów izba przystąpiła do drugiego porządku dziennego to jest do sprawozdania komisji prawniczej w sprawie rządowego projektu ustawy po postępowaniu uproszczonym w sprawie zbrodni i występ-ków na ziemiach byłego zaboru austriackiego.

Referent p. Liberman oświadcza, że jednym ze środków ustawodawczych zmierzających do odciążenia sądów w byłym zaborze austriackim i do zaoszczędzenia sił sędziowskich celem zasilenia nimi sądownictwa w byłym zaborze pruskim na Śląsku Cieszyńskim oraz na innych ziemiach polskich jest wprowadzenie całego szeregu uproszczeń w postępowaniu karnym obowiązującym w sądach byłego za-

boru austriackiego, w którym to zaborze polskie sily sędziowskie były najwybitniejsze. Do tego celu projekt rządowy zdąża trzema drogami:

- 1) przez przekazanie wielkiej części spraw sądzonych dotąd w kolegiach złożonych z 4 sędziów jednemu sędziemu do osądzenia,
- 2) przez zmniejszenie pracy prokuratury wreszcie po
- 3) przez wprowadzenie niektórych uproszczeń w samym postępowaniu.

Ustawę przyjęto następnie w drugim i trzecim czytaniu en bloc, poczem izba przystąpiła do sprawozdania komisji prawniczej o wniosku posła Kiernika i tow. oraz o rządowym projekcie ustawy w przedmiocie wieku pełnoletności na ziemiach polskich byłego zaboru austriackiego. Ustawa ta przewiduje, że pełnoletność osiąga się z ukończeniem 21 roku życia. Małoletni może być uznany za pełnoletniego po ukończeniu 18 roku życia. Osoby które przed dniem wejścia w życie tej ustawy skończyły 21 rok życia i wedle obowiązujących dotąd przepisów nie były jeszcze pełnoletnie lub upolnoletnione uzyskują pełnoletność z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Ustawa wchodzi w ży-

nie z dniem 1 stycznia 1920 i obowiązuje na obszarze byłego zaboru austriackiego. Sprawozdanie do tego punktu wygłosił p. Kierulik, poczem ustawę przyjęto en bloc w drugim i trzecim czytaniu.

Pos. ks. Sobolewski referował następnie imieniem komisji administracyjnej sprawozdanie tejże komisji w sprawie projektu ustawy o organizacji statystyki administracyjnej. Przedłożony projekt ustawy rozszerza reskrypt wydany w tej sprawie przez Radę regencyjną a obowiązujący tylko Królestwo, na całą Rzeczypospolitą polską.

Projekt ustawy przyjęto następnie en bloc w drugim i trzecim czytaniu.

Pos. Matupa referował następnie sprawę przyznania ulatwień dla studentów zwolnionych z wojska i wypłacania im mimo urlopowania żołdu. Sprawę odesłano do komisyjnego zbadania.

W końcu rozpoczęła się dyskusja nad wnioskiem nagłym p. Bobrowskiego i tow. wzywającym rząd do poczynienia energicznych kroków celem zażegnania katastrofy aprowizacyjnej i opalowej w Małopolsce.

Pos. Czapiński krytykuje surowo całą gospodarkę zbożową generalnego delegata dr. Galeckiego. P. Władysław Dębski również krytycznie omawia postępowanie władz w kwestji aprowizacyjnej i opalowej odnośnie do Małopolski.

Wniosek ten na propozycję marszałka a za zgodą wnioskodawców odesłano do komisji komunikacyjnej. Zdaniem marszałka we wniosku tym chodzi raczej o kwestję sprawności komunikacyjnej.

Na tym wyczerpano porządek dzienny. Następnę posiedzenie w piątek o g. 4 pop.

Telegramy.

Komunikat Sztabu Generalnego.

Warszawa, 21 października (PAT.)

Front litewsko-białoruski.

Nieprzyjacieli ponowili dnia wczorajszego ataki w rejonie na południe od Połocka. Ataki zostały odparte.

Na odcinku Borysowa silna wymiana strzałów artylerji.

W rejonie Michalewa na południowy wschód od Bobrujska zaatakował nieprzyjacieli w sile jednego bataljonu nasze czołowe oddziały, został jednak po dłuższej walce rozbity i odrzucony. Wzięliśmy 220 jeńców i 3 karabiny maszynowe.

W rejonie Łunińca oddziały nasze, uprzedzając zamiary nieprzyjacielskie śmiałym wypadem rozgromiły nagromadzone na wschód od Złoczyna siły nieprzyjacielskie, biorąc do niewoli 150 jeńców i 7 karabinów maszynowych.

Front Wołyński.

Bez zmiany.

Wz. szefa sztabu generalnego
ptk. Haller.

Sześć misji dla prowincji bałtyckiej.

Paryż, 21 października (PAT) Radjo p. Gen. Manigina został mianowany szefem misji mającej sprawdzić w jakich warunkach odbędzie się ewakuacja wojsk niemieckich w prowincji bałtyckiej. Gen. Manigina opuści Paryż w ciągu bieżącego tygodnia i zatrzyma się po drodze według wszelkiego prawdopodobieństwa kilka dni w Berlinie skąd już wprost pojedzie do Kurlandji.

Komunikat min. spraw wewn. o przebiegu strajku rolnego

Warszawa, 21 października (PAT.)

Z chwila, gdy rząd spostrzegł, że prowadzone pod jego kierunkiem pertraktacje pomiędzy związkami ziemian i związkami zawodowym robotników rolnych muszą się rozehwać na skutek postawionych rządowi przez związek zawodowy robotników rolnych niemożliwych do przyjęcia żądań, doehodzące zaś z prowincji wiadomości niezłobnie wykazały, że poszczególne ZZRR wzywane są do przystąpienia do strajku, mającego wybuchnąć w całym kraju dnia 16 października, postanowiono bezwzględnie przeciwko strajkowi temu wystąpić.

W posuciu wielkiego niebezpieczeństwa, grożącego wskutek strajku nietylko w sprawie aprowizacyjnej kraju, lecz samym podstawem prawnego porządku państwa, mające za sobą zarówno opinię publiczną jak i opinię Sejmu, rząd postanowił działać stanowczo wszelkimi w tym celu rozporządzalnymi środkami prawnymi. Na skutek tego przedewszystkiem (minister spraw wewnętrznych rozesał do wszyst-

kich starostów okólną depezę, polecającą w razie wybuchu strajku postępować stanowczo przeciwko niemu (w wypadkach koniecznych nawet przy pomocy wojsk), aresztując na podstawie ustawy z dnia 2 sierpnia r. b. (w przedmiocie zabezpieczenia sprzętów i zasiewów rolnych), przedewszystkiem agitatorów i organizatorów strajku.

Skuteczność wydanych przez rząd zarządzeń zaczęła się ujawniać niemal natychmiast po wybuchu strajku. W południe już 19 października było widać z depezz, otrzymanych niemal od wszystkich starostów, iż strajk prawie całkowicie upadł.

Przebieg strajku był prawie wszędzie naogół łagodny i bez gwałtów po niesnacznym zaburzeniu na tle aresztowania przyszło tylko w 3 powiatach, gdzie sprawy winnych stawiania oporu sboterowego lub napadów na policję zostały skierowane do sądów dorfarskich (art. 123 K. K.)

W sprawie strajku pracowników rolnych.

Warszawa, 21 października (PAT.)

Buletyn wydziału prasowego związku ziemian w Warszawie zamieszcza odwiedzenie tegoż związku w sprawie strajku pracowników rolnych stwierdzające, że zaprzestanie pracy w dniach 16 i następnym października r. b. było wypróbowaniem posłuszeństwa mas robotniczych wszelkich wobec organizacji, która zaaranżowała strajk. Fakty stwierdzają, że pracownicy rolni nigdzie żądań nie stawiali i jako motyw strajku podawali, że taki mają rozkaz z góry. Rozkaz strajkowania dały był przez organizację strajkową, niezależnie od rokowań związku zawodowego ze związkiem ziemian.

Strajk rozpoczął się w wielu miejscach na prowincji już dnia 15 b. m., t. j. tego samego dnia, kiedy związek zawodowy otrzymał ostatnią odpowiedź żądań. Strajk zatem był z góry postanowiony. Celem strajku było niewątpliwie dokonanie próbnego mobilizacji sił w całym kraju, posłusznym nakazom dającym do przewrotu społecznego.

Z powyższego widoczny staje, że nad pracownikami rolnymi rozpościerają dyktaturę żywcioży jawnie dające do przewrotu, podżuwające się pod reprezentacje zawodowych interesów. Jedynym sposobem zwalczania komunistów w obecnej fazie ich działalności jest usunięcie ich całkowicie z organizacji robotników rolnych, gdyż oni to przez wyrotowy ogólnokrajowy wieś polityczny oraz przez wywołanie strajku politycznego wprowadzili ją na drogę nielegalną.

Konferencja w Belwederze.

Warszawa, 21 października, (tel. wł.) Wczoraj odbyła się w Belwederze konferencja Naczelnika Państwa Piłsudskiego z premerem Paderewskim w doniosłych sprawach politycznych.

Pomoc angielska dla Judenicza.

Wiedeń, 21 października (PAT) W B K. donosi. Według informacji ze źródeł angielskich flota angielska w zatoce fińskiej składa się z 4 wielkich okrętów wojennych, 8 pancerników, 5 krążowników opancerzonych, 7 wielkich krążowników, 20 większych kontrtorpedowców, 20 łodzi torpedowych, 12 łodzi podwodnych, i wiele

okrętów pomocniczych. W ostatnim czasie dostarczono armji Judenicza 100 ciężkich dział, 22 tys. karabinów, 15 milionów pocisków, 90 tys. piaseczy, ogromną ilość obuwia i bielizny, wielkie zapasy cukru i maki, wielkiej ilości materiałów wojennych których granaty gazowe są wciąż wyładowywane.

Walki uliczne w Piotrogradzie.

Helsingfors, 21 października (PAT) Według nadeszłych tutaj wiadomości z frontu piotrogrodzkiego bolszewicy zgromadzili wielką ilość wojsk pod Piotrogradem, Gdowem i nad jeziorem Pejmus. Donoszą o walkach ulicznych w Piotrogradzie.

Kronsztadt w płomieniach.

Amsterdam, 21 października (PAT). „Times” podaje z Kopenhagi, że zachodnia część Kronsztadtu znajduje się w płomieniach. Flota ententy przeszkadza bolszewickim okrętom wojennym opuścić port.

Bolszewickie okręty wojenne mają widocznie zamiar brać udział w walkach o Piotrograd.

Przyjazd delegacji.

Warszawa, 21 października, (tel. wł.) Wczoraj przybyła do Warszawy delegacja lotewska dla dalszego prowadzenia pertraktacji z rządem Polskim rozpoczętych w Wilnie.

Tyrolezyści żądają autonomji.

Lugano, 21 października, (PAT). Agencja Stefaniego donosi: 12 b. m. przyjął Nitti misję wysłanników związków politycznych partji niemieckich południowego Tyrolu, którzy wręczyli mu formalną deklarację przeciw włączeniu Tyrolu do Włoch. Oświadczyli oni chęć zjednoczenia niemieckich partji do współpracy z rządem włoskim nad rozwojem swego kraju z zastrzeżeniem, że rozdział włoski będzie się kierował polityką liberalną i przyzna południowemu Tyrolowi daleko idącą polityczną i administracyjną autonomję w szczególności co do języka, lokalnych interesów gospodarczych. Nitti zapewnił deputację o zgodność rządu włoskiego z żądaniami Niemców z południowego Tyrolu. Wypracowanie ustawy krajowej zajmie się wraz z rządem rzymski komisarz w Trydencie.

Zagrożone obszary.

Olsztyn, 20 października, (PAT). „Ost Deutsche Nachrichten” ogłosiły już z początkiem miesiąca wiadomość z Berlina, że koalicja rządko nie ma zamiaru obsadzić swoimi wojskami okręgów plebiscytowych warmińskiego i mazurskiego. Wobec czego rząd niemiecki w porozumieniu z misjami wojskowymi koalidji zarządził że dla obwodów regencyjnych olsztyńskie-

go i lewskiego ma być utworzony oddział policyjny, który natychmiast po opuszczeniu danych obszarów przez „Reichswehr” obejmie służbę bezpieczeństwa, Landradzabrali się w myśl tego rzekomego porozumienia z koalicją natychmiast do organizowania tak zwanej „Sicherheitswehr” z żywiołów miejscowych.

Rokowania polsko-niemieckie.

Poznan, 21 października, (PAT). — Kilku członków delegacji polskiej prowadzącej pertraktacje z Niemcami w Berlinie wróciło na kilka dni do Poznania. Delegacja pozostaje jednak w dalszym ciągu w Berlinie. O pertraktacjach dowiadujemy się, że posunęły się o tyle naprzód, że niektórzy komisje liczą się z szybkim ukończeniem swoich zajęć. Tyczy się to głównie komisji gospodarczej i komisji dla spraw urzędniczych. Na mocy pertraktacji w komisji gospodarczej można się spodziewać, że trudności co do dostawy węgla w niedługim czasie zostaną usunięte tembardziej, że o ile chodzi o tabor to doszło do porozumienia.

Sprawy Górnośląska.

Sosnowiec, 21 października (PAT). — „Oberchlesischer Courier” donosi, że władze niemieckie czynią już przygotowania do ewakuowania swoich urzędników z obszarów przyznanych Polsce, względnie z obszarów, na których ma się odbyć plebiscyt. Z obszarów tych przesłanych będzie 100,000 urzędników w głąb państwa niemieckiego.

Złożenie wienca na sarkofagu Kościuszki.

Kraków, 21 października (PAT) — Gen. Dowbór Muśnicki udał się wczoraj w południe ze swoim wielkokolskim orszakiem na Wawel i złożył wieniec na Sarkofagu Kościuszki.

Zamknięcie izby francuskiej.

Paryż, 20 października (PAT) Hava. Zamykając okres ustawodawczy izby francuskiej Dechanel wygłosił mowę, w której wywołał wspomnienie nieśmiertelnego posiedzenia z dnia 4 września 1914 kiedy to Francja zaprzysięgła że nie będzie pertraktować z najeżdżcą dopóki Belgja nie zostanie uwolniona i dopóki nie zostaną naprawione krzywdy z roku 1871. Dział Francja spełniła swoją przysięgę. Dechanel wskazując na ogrom działań dziękował wszystkim, którzy przyczynili się do zwycięstwa Francji, żołnierzom, i dowódcom i państwu sprzymierzonym.

W sprawie soli.

Kraków, 21 października (PAT) Minister przemysłu i handlu Szczeniowski zwiedził kopalnie soli w Wieliczce zaznajamiając się ze stanem ich produkcji i zarządzając środki amersające do jej podniesienia. Sprawa ta nabiera szeregówotowego znaczenia gdyż brak soli daje się dotkliwie odczuwać w całym kraju.

Rjeka wolnym portem.

Amsterdam, 21 października, (PAT). — „New-York Times” donoszą, że d' Aransie ogłosił Rjeka wolnym portem.

Bawarczyści na Łotwie.

Wilno, 20 października (PAT) — Łotysze w walkach pod Rygą wzięli do niewoli kilku bawarczyków, którzy świeżo przybyli z Bawarii, zwerbowani jako kolonistki do krajów bałtyckich. Gdy przyjechali na Łotwę kazano im wstąpić do wojska, z czego są bardzo niezadowoleni. Rzecz to ciekawe światło na udział Niemców w walce Aważowa Bermenta przeciw Łotwom.

Bohatera obrona wojsk lotewskich.

Wilno, 20 października, (PAT). Według ostatnich wiadomości otrzymanych ze źródeł lotewskich dowiadujemy się, że wojska lotewskie trwają w bohaterkiej obronie Rygi, że udało się im wyprzedzić Niemców ze Swionoujścia i że wojska ich pod osłoną baterji statków sojuszników czynią dalsze postępy na lewym brzegu Dźwiny.

Imperjum Lenina i Trockiego w gruzach.

Wiedeń, 21 października. (PAT.) B. K. donosi na podstawie wiadomości holenderskiego biura prasowego, że Trocki przyznał, iż położenie w Rosji stało się krytyczne. Najlepsze wojska sowieckie poniosły klęskę. W rządzie sowieckim zapanała konsternacja. Na wiadomość, że z doborowych oddziałów czerwonej armji żołnierze dezertują maso-

wo, rząd sowiecki wezwał plakatami mężczyzn i kobiety do lat 40, aby pospieszili do robót fortyfikacyjnych. W głównych bolszewickich fabrykach amunicji robotnicy porzucili pracę. W Moskwie spotęgowała się opozycja ludności przeciw rządowi sowieckiemu, który gwałtuje się do ucieczki do Turkiestanu.

Ze Stolicy.

Sprawozdanie Paderewskiego.

Warszawa, 21 października (PAT)— Na posiedzeniu Rady ministrów w 20 b. m. pan prezydent ministrów zdawał sprawę z wyników swojej podróży do Paryża i Londynu. Rada ministrów rozpatrywała projekt konstytucji oraz projekt rozporządzenia wykonawczego do ustawy o stosunkach służbowych funkcjonariuszy państwowych podczas służby wojskowej.

Paderewski zabiera głos przed Sejmem.

Warszawa, 21 października (PAT)— Pan prezydent ministrów Paderewski ma zamiar na początku przyszłego tygodnia zabrać głos w Sejmie celem przedstawienia wyników swoich działań w czasie ostatniego swego pobytu na konferencji pokojowej w Paryżu.

Jak Polska ratyfikowała traktat.

„Nadszedł do Paryża dokument polski ratyfikacji traktatu. Jest to egzemplarz traktatu pięknie oprawny w czerwonej okładce ze złoceniami. Na początku przed tekstem znajduje się w języku francuskim formuła następująca:

„Sejm polski, zapoznawszy się z obecnym traktatem i protokołem dodatkowym, podpisanym d. 28 czerwca 1919 r. w Wersalu przez pełnomocników Mości Państwa Sprzymierzonych i Stowarzyszonych, oraz przez pełnomocników niemieckich, na swem posiedzeniu z d. 31 lipca 1919 roku upoważnił Naczelnika Państwa generała Piłsudskiego, do ratyfikowania wymienionych traktatów, których tekst znajduje się poniżej. Marszałek Sejmu Trampczyński”.

Zaś na końcu traktatu znajduje się formuła następująca:

Stosownie do postanowienia Sejmu Polskiego z dnia 31 lipca 1919 roku i po przejrzeniu i zbadaniu postanowień obecnego traktatu zatwierdziliśmy je i zatwierdzamy. Oświadczamy, że obecny, Traktat i Protokół są przyjęte, ratyfikowane i zatwierdzone, oraz przyrzekamy, że będą niezłomnie szanowane.

Na dowód czego je podpisujemy i przykładamy pieczęć Państwa.

W Warszawie, d. 1 września 1919 r.
J. Piłsudski.

W imieniu Naczelnika Państwa Prezes Rady Ministrów. Minister Spraw Zagranicznych
I. J. Paderewski.

Otwarcie politechniki warszawskiej.

Dnia 26 października w niedzielę o godz. 10 rano, odprawione będzie nabożeństwo w kościele św. Piotra i Pawła (na Koszykach). Następnie o godz. 12 w gmachu głównym Politechniki odbędzie się posiedzenie z następującym porządkiem.

Zagajenie posiedzenia przez ustępującego rektora, prof. dr. Jana Zawadzkiego. Przemówienie rektora prof. Ignacego Radziszewskiego, wykład prof. Wiesława Chranzowskiego. „Czynnik warunkujące rozwój przemysłu”.

W poniedziałek dnia 27 b. m. od godz. 9 rano rozpoczną się normalne zajęcia na wszystkich wydziałach Politechniki.

Aresztowanie komunistów.

Z rozporządzenia komisarza rząd. p. Anusza zostali aresztowani wczoraj przywódcy komunistów — piekarzy pp. Ulman i Rybacki.

W nocy z soboty na niedzielę aresztowany został p. Wacław Sobociński członek prezydium związku zaw. robotników i robotnic miejskich.

Również tej samej nocy zamierzano aresztować p. Władysława Szaleńczę (Labora), prezesa Związku zaw. robotników miejskich. Nie zastano go w domu.

W sobotę po poł. po dokonaniu szczegółowej rewizji w biurze kooperatywy „Samopomoc”, aresztowano cały zarząd oraz współpracowników tej kooperatywy w ilości przeszło 20 osób.

Prosimy o odnowienie prenumeraty na m-c Październik r. b.

Co słyhać nowego?

Z Komitetu G. Śląska.

(—) Wczoraj bawił w Łodzi członek Komisarjatu Rad Ludowych G. Śląska p. Dreysa, dyrektor banku spółek zarobkowych i prezes „Sokoła”.

Z racji tej odbyło się zebranie Kom. Pomocy dla Górnoślązaków, z którego sprawozdanie podamy jutro.

Sprzedż ziemniaków.

(x) Z da. 24 bm. Wydział Zaprowadzania rozpoczyna sprzedaż ziemniaków dla zapatrzenia ludności na sezon zimowy w cenie 82 mk. za korzec, na 4-ch placach, mianowicie: przy ul. św. Józefa nr. 8, Przejazd 92, Piotrkowska 311 i Towarowej 82 (Karolew).

Zyczący sobie nabyć większe ilości wini zgłosić się do Wydziału Ziemniaczanego (Średnia 16), okienko nr. 9.

Niezależnie od powyższego na składach ziemniaczanych znajduje się pewna ilość zdrowych ziemniaków, lecz drobnych, które wobec braku paszy dla bydła sprzedawane są na paszę w cenie o połowę niższej.

Kwity na ziemniaki drobne znajdują się również w Wydziale Ziemniaczanym (Średnia 16).

Narada aprowizacyjna kooperatystów z magistratem.

Wczoraj o godzinie 4 po południu w lokalu Rady Miejskiej przy ulicy Średniej nr. 14, odbyła się narada przedstawicieli magistratu i kooperatystów, reprezentujących 76 kooperatyw i 270 tysięcy zrzeszonych konsumentów.

Obrazy zagaił prezydent magistratu Rzewski, zaznając zebranych o celu zwołania posiedzenia, powołując na przewodniczącego dyrektora Wydziału aprowizacyjnego, J. Wolczyńskiego.

Po wysłuchaniu referatów, krytyki i repliki, uchwalono następujące rezolucje, a mianowicie: W sprawie mąki: **zebrani stwierdzają, iż wobec zupełnego zaniedbania miasta liczącego pół miljoną ludności, począwszy od nowych zbiorów, gdy chleba i mąki winno być pod dostatkiem, dalsze lekceważenie potrzeb ludności może wywołać dla porządku i bezpieczeństwa państwowego skutki tragiczne.**

Domagają się przeto od magistratu bezwzględnego przedstawienia grozy położenia w ministerstwie aprowizacji i spraw wewnętrznych, oraz prezydium Sejmu i posłom łódzkim.

Początki niepokoju, które zaznaczyły się już obecnie w rozbijaniu sklepów zrzeszeń spożywczych i poturbowaniu kilkunastu funkcjonariuszów sklepowych, przybrać mogą w dalszym ciągu rozmiary katastrofalne, rezultatów którego wobec ogólnego zdenerwowania zgłodniałej ludności przewidzieć niepodobna.

Wobec powyższego stanu rzeczy zebrani oświadczają, że jeżeli w ciągu tygodnia zamiast ogłoszonych obietnic miasto nie otrzyma całkowitego pokrycia mąki za ubiegły okres cztero tygodniowy, jak również zapasu naprzód na tydzień, wtedy kooperatywy, nie chcąc ponosić dalszej odpowiedzialności za brak chleba wobec ludności zmuszone będą zrzec się współpracy z magistratem i piekarnie swe

Dodatkowa aprowizacja robotnicza.

W „Monitorze Polskim” ogłoszono rozporządzenie na mocy którego z dodatkowej aprowizacji; robotniczej korzystają: 1) Pracujący w zakładach przemysłowych, z wyjątkiem: zatrudniających poniżej 5 robotników i tych w których robotnicy otrzymują deputaty żywnościowe, 2) Pracujący w zakładach użyteczności publicznej (gazownie, elektrownie, wodociągi i t. d.) 3) Pracujący na robotach publicznych, o ile rekrutują się oni z zarejestrowanych bezrobotnych. 4) Stali pracownicy państw kolei żel. i prywatnych kolejek żelaznych, stali pracownicy poczty i telegrafów oraz telefonów, stali pracownicy żelaznicy państwowej i pracownicy warsztatów państwowych sekcji dróg wodnych ministerstwa robót publicznych. 5) Pracownicy zarządów miejskich i powiatowych, o ile nie są producentami.

LOTERJA Towarzystwa Pomocy DLA Żołnierza Polskiego

WYGRANE!

Pierwsza) Wartości 100,000 Marek Willa murowana jednopiętrowa z ogrodem. złożona z 18 pokoi, z wszelkimi wygodami nowoczesnymi (elektryczność, wodociąg, kanalizacja), położona w Langówku, w pobliżu kolei dojazdowej Łódź—Zgierz. Plac tamże położony, obszaru 7200 łokci kwadr., odpowiedni pod budowę willi Marek 5,000 w asygnacie 5 proc. Państwa Polskiego.

Cena losu M. 10.— Ciągnięcie d. 31 grudnia 1919 r.
Główna kolektka w kantorze wymiany SAMUELA WEINBERGA, Piotrkowska 58.

„Filatelisty polskiego”

Miesięcznika poświęconego wiadomościom filatelistycznym polskim nżkaż się numer pierwszy i zawiera następujące artykuły: Od redakcji.—Początek w dobie odrodzenia Niepodległej Polski. Artystyczna wartość polskich marek pocztowych. O potrzebie polskiego słownictwa filatelistycznego. Szkolnicy polskiej filatelistyki. Marki Królestwa SHS. Wystawa marek w Krakowie. Nowe marki. Z pism i książek i t. d. Adres redakcji: Groble 20. Listy: Skrzynka pocztowa 98. Kraków.

podejmuje się przeprowadzania wszelkich spraw, dotyczących kontraktów dzierżawnych w instytucjach państwowych i prywatnych, przyczem za sprawy specjalne koszty wynoszą od 1% do 10% od sumy obiektu, stosownie do sprawy i do tego, czy interesant jest członkiem związku, czy nie.

PP. dzierżawcy w dobrze zrozumianym własnym interesie zechcą się zgłaszać do Referatu w godzinach biurowych. Warszawa, ulica Kopernika № 30, IV-te piętro, pokój № 3.

Komunikaty.

Towarzystwo Lekarskie Łódzkie,
Andrzeja Nr. 3.

Towarzystwo Lekarskie odbywa swe posiedzenia stale w środy po 1 i 15 każdego miesiąca. Zawiadomień o posiedzeniach nie będąc.

Walne Zebranie Towarzystwa Badań nad Dziećmi.

Zarząd Łódzkiego Oddziału Towarzystwa Badań nad Dziećmi podaje do wiadomości członków, że walne zebranie w drugim terminie odbędzie się dn. 27 b. m. o godz. 8 i pół wiecz. w lokalu Kursów Pedagogicznych (Dzielnia 44).

Porządek dzenny:
Wybór prezydium,
Sprawozdanie z działalności Towarzystwa za rok ubiegły,
Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej,
Wnioski.

Teatr, muzyka i sztuka.

Teatr Polski (Dzielnia 18).

We czwartek Teatr daje po cenach zwyczajnych „Miss Hobbs” wesołą komedię K. Jerome’a cieszącą się niezmiernym powodzeniem od dnia premiery. Dowcipna i swobodna gra całego zespołu z pp. Zbikowską i Maynem wzbudza z wytwornego utworu wiele wdzięku i humoru.

W piątek nader interesująca premiera sztuki Bersteina pt. „Złodziej” z udziałem znakomitej artystki teatru Rozmaitości Laury Dunin w głównej roli. W sobotę po cenach najniższych ukazuje się „Popychadło”.

W niedzielę popołudniu po cenach popularnych odegrana będzie sztuka G. Zappelskiej „Tamten” wieczór zaś „Dzień Zapuszny”.

Bilety są już w rozsprzedaży.

Ofiary.

Salomon Cynaderka za pośrednictwem Straży Kolejowej dw. Łódź-Kaliska składa 15 mk. jako dobrowolną ofiarę na Skarb Narodowy.

Na rzecz Górnoślązaków.

Z loterii fantowej, urządzonej dn. 12 b. m. (Przedsiadnia 55) przez F. Dubasówną, L. Grossmanówną, St. Grzelankę, A. Sierocińską, G. Guszczyską, M. Lewandowską, przy pomocy uczennic szkół średnich: Cesi i Kazi Grossmanówny, Marysi i Hanki Dubasówny, Irenki i Jasi Kacparańskiej, Marysi Czechalskiej, Loni Krzyżomoniówny, Marysi Carabelskiej, Loni Wejczakówny, Loni Górnickiej, Ireny Piaskowskiej — sebrano mk. 300.—.

GIEŁDA.

Warszawa 21 października.

	Wart. kup. Ząd. Post
Rb. carskie	127.50
Ruble carskie a 500	134.50-128.50-133.50
Ruble dumskie a 1000	59-65
Drobna	54.00-50
Korony	53.20-52.80

Tolerowanie meistrów niemieców.

(x) W fabr. R. Biedermanna (przy ul. Kilińskiego) pracuje ponownie przyjęty poddany pruski E. Hugo jako kierownik tkalni. — Dziwić się należy dla czego taki zjadły hakatysta jest tolerowany.

Wiadomo bowiem że p. Hugo był na usługach okupantów i dłuższy czas sprawował stanowisko komornika u Niemców, działając głównie na terenie okolic Łodzi.

Koło dzierżawców przy Związku Ziemian w Warszawie.

(—) Koło dzierżawców przy Związku Ziemian w Warszawie zawiadamia pp. dzierżawców, że na koszt utworzonego w dniu 15 września stałego referatu do spraw dzierżawców rolnych majątków państwowych i prywatnych pobierana jest opłata po 50 fen. z morgi, jako składka roczna począwszy od 15 września r. b. Referat

(K.)

Bilans Banku Handlowego w Łodzi w dniu 31 grudnia r. 1918.

№	Aktywa.	Ruble	Kop.	№	Pasywa.	Ruble	Kop.
1.	Kasa	5,546,902	55	1.	Kapitał zakładowy	10,000,000	—
2.	Rachunki w Banku Państwa	16,040	59	2.	Fundusz rezerwowy	5,000,000	—
3.	Weksle dyskontowane	11,138,944	23	8.	Specjalny fundusz rezerwowy	510,000	—
4.	Dewizy	1,231,838	95	4.	Fundusz rezerwowy dywidendy	40,000	—
5.	Papiery procentowe własne	2,704,118	72	5.	Fundusz amortyzacyjny nieruchomości banku	12,500	—
6.	Papiery procentowe funduszu rezerwowego	3,773,142	52	6.	Rachunki przekazowe	12,617,594	81
7.	Pożyczki na zastaw	1,530	—	7.	Wkłady pieniężne	1,667,232	26
8.	Rachunki specjalne bieżące	1,568,731	89	8.	Korespondenci r-k Loro	13,209,243	48
9.	Korespondenci r-k Loro	18,167,769	88	9.	Nostro	9,884,384	80
10.	Nostro	7,561,807	97	10.	Weksle zredyskontowane w Banku Państwa	2,149,457	52
11.	Rachunki instytucji Centralnej z Oddziałami	3,451,806	50	11.	Depozyty w Banku Państwa	5,118,429	47
12.	Nieruchomości	1,605,850	—	12.	Rachunki przechodnie	2,757,574	10
13.	Ruchomości i koszty urzędzenia	70,000	—	13.	Rachunek zysków i strat	4,155	50
14.	Wydatki podlegające zwrotowi	518	60				
15.	Rachunki przechodnie	3,391,434	73				
16.	Weksle inkasowe	1645,918	48				
17.	Weksle procentowane	1,114,815	83				
		6,970,571	44			62,971,571	44

Rachunek zysków i strat Banku Handlowego w Łodzi w dniu 31-ym grudnia r. 1918.

Nr.	Winien.	Ruble	Kop.	Nr.	Má.	Ruble	Kop.
1	Koszty handlowe: pensje, księgi, ogłoszenia, koszty podróży, podatki, lokal, światło, opał i różne wydatki	730,587	43	1	Pozostałość zysku z r. 1917	8,729	76
2	Odpisy z kosztów ruchomości i urzędzenia	10,000	—	2	Wpływy na poczet strat dawniej odpisanych	4,153	28
3	Straty	405,927	73	3	Procenty od weksli zdyskontowanych, papierów publicznych, kontokorentów i rachunków bież. specjalnych	Rub. 1,877,714,22	
4	Przeniesienie na rok 1919	4,155	50		po potrąceniu procentów od wkładów pieniężnych, rachunków przekazowych i korespondentów	Rub. 1,175,504,96	
				4	Dochód z nieruchomości	702,209	26
				5	Prowizja od weksli inkas. i różnych operacji	27,435	06
				6	Zysk na kursie papierów procentowych	159,757	29
						248,386	01
		1,15,670	66			1,150,670	66

LECZNICA LEKARZY SPECJALISTÓW Piotrkowska № 17, drugie podwórze.

9-10 choroby chirurgiczne	codziennie	dr. Goldberg
9-10 choroby oczu		dr. Garliński
10-11 choroby wewnętrzne		dr. Magdzioki
11-12 chor. skórne i weneryczne		dr. Dutkiewicz
11-12 choroby kobiece		dr. Ługowski
12-1 chor. wewnętrzne i dziecięce (płuc i serca)		dr. Osiecki
12-1 choroby chirurg. i kobiece		dr. Artyfikiewicz
1-2 chor. skórne i weneryczne		dr. Skusiewicz
2-8 choroby nerwowe	pon., środa i piątek	dr. Mittelstaedt
2-3 choroby oczu	codziennie	dr. Michałski
3-4 chor. wewnętrz. i dziecięce	codziennie	dr. Josteł
3-4 chor. wenery. i skórne	przez środy i soboty	
	codziennie	dr. Bernard

UWAGA: 1) Lecznica otwarta codziennie przez światło
2) Porada 5 mk. Operacje i opatrunki wszelkiego rodzaju — od umowy.

Kazimierz Roszak

Łódź, Bzlelna Nr. 1. Tel. 23-44.

Zakład Optyczno-Chirurgiczny z działami: fizycznym, chemicznym, elektro-technicznym ortopedycznym, fotograficznym i pierwsza w Łodzi PRACOWNIA PRZEZRO-CZY dla szkół, odczytów i t. p. Szklą SKOMBINOWANE stale na składzie. Nadeszły świeże aparaty fotograficzne, WAŻNE dla FABRYK. Reperacja manometrów kotłowych dokładnie i solidnie.

LICYTACJE PRZYMUSOWE.

W czwartek dn. 23 października 1919 roku odbędą się następujące licytacje za gotówkę: —
Między 9-9-3 po południu
ul. Nowomiejska nr. 21—kredens, ul. Średnia nr. 31, 2 kapy pluszowe 1 tułowa, ul. Widzewska nr. 12—szafa, nr. 18—2 kapy pluszowe, ul. Wschodnia nr. 43—otomana, ul. Piotrkowska nr. 6—szafa, nr. 20—krzesło, ul. Cegielniana nr. 44—lustro, ul. Ogińska nr. 14—szafa, biurko, kapa pluszowa, ul. Zachodnia nr. 22 — bielizniarka, nr. 40—szafa, ul. Cegielniana nr. 15—stół, lustro, kredens, 4 krzesła, ul. Pasaż Szulca nr. 20—lustro, nr. 37—szafa.
Łódź dn. 20 października 1919 r.
Miejski Urząd Sekwestracyjny.

Farba do włosów

firmy J. LAUTRIN, Paris

barwi włosy siwe i jasne na żądany kolor. Żądać w składach aptecznych, perfumeriach i u fryzjerów.

Skład fabryczny na Polskę
Warszawa, ulica Marszałkowska № 79, telef. 219-37.
Hurtowy skład na Łódź: st. Majewski Piotrkowska 184.

Kupcom, przemysłowcom i kooperatywom

polecamy jedyne w Polsce
tygodniki fachowe
„Kupiec”
„Drogerzysta”
„Przegląd włóknisty”
wychodzące w Poznaniu. Abonament
każdego pisma wynosi mk. 6 kwartalnie
Adres „KUPIEC” Poznań

Największy Polski
Zakład Graficzny w Łodzi
ul. Piotrkowska № 91, Telef. 346.
pod firmą
Z. TERAKOWSKI i Spółka
Wykopywuje wszelkie roboty
w zakres drukarstwa wchodzące.

Dr. Zygmunt Ługowski
choroby kobiece
i akuszeria
przyjmuje od 4-7 pp.
ul. Konstantynowska Nr. 81.

Dr. Garliński

choroby oczne

Przejazd 38

Przyjmuje od godz. 11 i pół do 1 w poł i od 5-7 wiecz. W niedzielę i święta tylko rano.

Dr. H. Sadkowski
Choroby wewnętrzne
specjalnie: żółtaczka i kiszka
Łódź, ul. Piotrkowska № 120.
Od 9-11 i od 5-7 po poł.

Dr. Dutkiewicz

Ordynator Szpitala Miejskiego dla chorób skórnych i wenerycznych.

ul. Piotrkowska 50.
od 9-11, r i od 4-7 po poł.

Dr. Feliks Skusiewicz

ul. Słodkowskiej № 11.

Choroby skórne i weneryczne
Godziny przyjęć: od 9-11 i od 5-7 p. p. Panie 11-12 rano.

Kupię węgiel i drzewo

w większej ilości

Oferty Proszę składać w „Straży Polskiej” pod „Węgiel”.

ogłoszenia drobne

**A. A. A. ślusarze,
kowale** jak wogóle ci kto-ry mają ciężką i brudzącą pracę, mam dla was konopianą tkaninę na bluzy, spodnie, spódnice, fartuchy i t. d. nadzwyczaj mocne nie do rozdarcia, bardzo tanio bo w mieszkaniu prywatnym, Kilińskiego 40, Wodzewska, front II p. na prawo 10

Tow. Akc. Fr. Kerpiński w Warszawie

poleca
KARPIŃSKIEGO MYDŁO od ŚWIERZBY
KARPIŃSKIEGO M A S Ł O od ŚWIERZBY
niezawodne w swem działaniu—Żądać wszędzie
Reprezentant: J. Lipiński, Łódź, Orła nr. 8.

A. A. A. Najtańsza sezonowa

wyprzedaż rezerwa na męskie damskie i dziecięce ubiory i palta. Bostony, szewioty, gładki granat, tuchkrapy, korty, welury sukna wełna i bawełna, podszewka i watalina, jedwabie i otaminy, basty białe i kolorowe, całki, barchany na pościel, wyspy surowy barchan metal, na fartuszek czarny łasting i atlas, chustki. Prawie o 50 procent taniej niż wszędzie, bo w mieszkaniu prywatnym. Uwaga! dla kupców utępiw! Kilińskiego nr. 40 (Widzewska r, II p m, 10.

Poszukuje

nauczyciela lub nauczycielki gry na cytrze. Oferty pod Z. Z. w Adm. „Straży Polskiej”.

Obiady

gospodarskie od 2 mk. 75 fen. Sienkiewicza 39 fr. II p. m. 13.

Buchalter

potrzebny. Zgłoszenia z odpisem świadectw, podaniem referencji, stosunków rodzinnych i wysokości żądanej wynagrodzenia adresować: Towarzystwo Akc. Elektryczni Sosnowickiej, Sosnowiec.

Choroby: żółtaczka, kieszka, morodły leczą

szwajcarskie gorzkie zioła D-ro Bonera, apteki, składy s pteżne.